

บทที่ 5

บทสรุป

5.1 สรุปผลการศึกษา

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง บทบาทของธนาคารพาณิชย์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในครัวเรือนของเขตท้องที่ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาถึงโครงสร้าง และบทบาทของธนาคารพาณิชย์ ที่มีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในครัวเรือน ของเขตพื้นที่อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อวิเคราะห์บทบาทของธนาคารพาณิชย์ในการบริการด้านการให้สินเชื่อและข้อจำกัดในการให้สินเชื่อเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในครัวเรือนในเขตพื้นที่อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการด้านสินเชื่อของกลุ่มผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมในครัวเรือน ของเขตพื้นที่ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

โครงสร้างและบทบาทของธนาคารพาณิชย์ในการพัฒนา และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมในครัวเรือนของธนาคารพาณิชย์นั้น จะรับนโยบายมาจากธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดแนวทางให้ธนาคารพาณิชย์ และอุดหนุนเงินทุนบางส่วน โดยได้เริ่มให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน โครงการมาตั้งแต่ปี 2531 เป็นต้นมา ธนาคารแห่งประเทศไทยจะให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยในวงเงินในการอนุเคราะห์รวมทั้งสิ้น 39,000 ล้านบาทเพื่อสนับสนุนการส่งออก และในส่วนของความช่วยเหลือด้านอุตสาหกรรมนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการกิจการอุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมที่มีการวิจัยและการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตหรือคุณภาพของผลิต และจะให้ความช่วยเหลือแก่

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมดังกล่าวในส่วนภูมิภาคมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นการกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ชนบทให้มากยิ่งขึ้น โดยวงเงินที่ให้ความช่วยเหลือนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยจะอนุเคราะห์เป็นวงเงินหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการแต่ละรายไม่เกิน 15 ล้านบาท ซึ่งเมื่อรวมกับวงเงินที่สถาบันการเงินที่เข้าร่วมให้กู้ยืมแล้วผู้ประกอบการจะออกตัวสัญญาใช้เงินได้ภายในวงเงินหมุนเวียนไม่เกิน 25 ล้านบาท

บทบาทของธนาคารพาณิชย์ในการให้บริการด้านสินเชื่อ และข้อจำกัดในการให้สินเชื่อ จากการศึกษาพบว่า ตั้งแต่ปี 2536-2539 ธนาคารพาณิชย์ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมดังกล่าวในรูปของการปล่อยสินเชื่อโดยที่สัดส่วนการปล่อยสินเชื่อสูงสุดได้แก่ การปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจการพาณิชย์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ สินเชื่อเพื่อการบริโภคส่วนบุคคล สินเชื่อเพื่อการเกษตร ส่วนสินเชื่อเพื่อการอุตสาหกรรมยังคงมีส่วนที่ต่ำ แต่แนวโน้มการให้สินเชื่อในกลุ่มดังกล่าวยังคงสูงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงดังกล่าวมีอยู่สูง ประกอบกับ อานาจักรซื้อในตลาดมีอยู่มาก หลังจากปี 2540 เป็นต้นมา สัดส่วนการปล่อยสินเชื่อในกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวย่อมมีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้เพราะการเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์แก่ภาคอุตสาหกรรมในอนาคต มีแนวโน้มที่สูงขึ้น ข้อจำกัดที่ธนาคารพาณิชย์พบในการให้สินเชื่อได้แก่ การขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันของผู้ประกอบการที่มาขอใช้บริการด้านสินเชื่อ ข้อจำกัดด้านอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ผู้ประกอบการเห็นว่ายังอยู่ในอัตราที่สูง นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดด้านผู้ประกอบการที่มีหลักทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สูงมาขอใช้บริการสินเชื่อ

สภาพโดยทั่วไปของอุตสาหกรรมในครัวเรือนในเขตท้องที่อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่เป็นส่วนมากจะเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ตั้งอยู่ในเขตหมู่บ้านต่าง ๆ ทั้งในตัวอำเภอและรอบบริเวณเขตอำเภอ จำนวนคนงานในแต่ละสถานประกอบการโดยเฉลี่ยประมาณ 50 คน แรงงานส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานฝีมือท้องถิ่นทั้งที่มีประสบการณ์และไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน ในกรณีที่แรงงานไม่มีประสบการณ์ผู้ประกอบการจะทำการฝึกอบรมให้ รูปแบบการดำเนินกิจการโดยมากแล้วจะมีลักษณะเป็นแบบครอบครัว (Family Business) โดยที่ผู้จัดการและเจ้าของจะเป็นบุคคลคนเดียวกัน อานาจักรตัดสินใจหรือการสั่งการเชิงธุรกิจจะมาจากเจ้าของกิจการ การจัดโครงสร้างขององค์กร และการจัดแผนกในการทำงานในสถานประกอบการ ยังไม่มีความเด่นชัด

การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมในครัวเรือน ในเขตท้องที่อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ที่ผ่านมาประสบกับปัญหาในการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ซึ่งพอสรุปเป็นปัญหาที่สำคัญในภาพรวมได้ คือ ปัญหาด้านการขาดสภาพคล่องทางการเงินนับเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในครัวเรือนประสบอยู่ โดยปัญหาทางการเงินที่พบก็คือการที่กิจการไม่มีเงินสดเพียงพอเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เช่นการซื้อวัตถุดิบส่วนมากต้องอาศัยวงเงินสินเชื่อ ส่วนการจ้างแรงงานนั้น โดยทั่วไปจะต้องจ่ายค่าแรงเป็นรายวันหรือเป็นสัปดาห์ ยกเว้นพนักงานประจำที่จะจ่ายเป็นรายเดือน ดังนั้นผู้ประกอบการจึงต้องมีเงินสดเพื่อให้เกิดสภาพคล่องในแต่วัน หรือแม้แต่การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเช่นการก่อสร้างอาคาร หรือซ่อมแซมอาคารเพิ่มเติม หรือการซื้ออุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต ปัญหาด้านการตลาด การดำเนินการด้านการตลาดของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในครัวเรือนจะประสบกับปัญหาด้านตลาดที่จะรองรับสินค้าซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด เพราะลูกค้าเป้าหมายส่วนใหญ่มีอยู่เฉพาะท้องถิ่นหรือจำกัดเฉพาะตลาดในประเทศ แม้ว่าบางส่วนจะมีการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศก็ตาม แต่ว่าตลาดยังไม่มีความใหญ่โตมากนัก อีกทั้งการขายสินค้าทั้งในประเทศและส่งออกต่างประเทศต้องขายผ่านตัวกลางหรือนายหน้าเป็นส่วนใหญ่

ปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการสินเชื่อของกลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในครัวเรือนในเขตอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจากการขอรับบริการสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์อันดับ 1 ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูงเกินไป รองลงมาคือความยุ่งยากในการหาหลักทรัพย์มาค้ำประกันในการขอสินเชื่อ และอันดับที่ 3 คือการได้รับอนุมัติสินเชื่อที่ล่าช้า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นว่า ธนาคารพาณิชย์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในครัวเรือนว่า ควรมีบทบาทต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในครัวเรือนให้มากกว่านี้ ซึ่งแสดงว่านโยบายการให้สินเชื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในครัวเรือนยังไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์มากนัก เนื่องจากความยุ่งยากในการขอสินเชื่อและภาวะความไม่แน่นอนทางด้านเศรษฐกิจ ดังนั้นวงเงินในการขอสินเชื่อของผู้ประกอบการในแต่ละครั้งจะประมาณ 100,000 – 500,000 บาทเท่านั้น

ผู้ประกอบการต้องการให้ธนาคารพาณิชย์ช่วยเหลือในด้านการปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และการขยายเวลาการชำระคืนเงินกู้ ซึ่งแสดงว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่าอัตราเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบันอยู่ในอัตราที่สูง และการผ่อนชำระคืนเงินกู้นั้นมีช่วงเวลาที่ยาวนานอยู่ ปัญหาที่พบอีกอย่างหนึ่งของการศึกษาก็คือ ผู้ประกอบการต้องการให้ธนาคารพาณิชย์ปรับปรุงการดำเนินงานด้านการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อให้รวดเร็ว ลดขั้นตอนการขอสินเชื่อลงให้มากกว่าเดิมแสดงว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นขั้นตอนการขอสินเชื่อยังมีความล่าช้า ส่งผลกระทบต่อการทำงานเป็นอย่างมาก

5.2 ข้อเสนอแนะ

การพลิกฟื้นเศรษฐกิจของประเทศไทย รวมทั้งแนวทางการพัฒนาต่อไปในอนาคต ควรจะให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในครัวเรือนมากยิ่งขึ้น โดยการปรับเปลี่ยนกระบวนการส่งเสริมกิจการให้มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่ยังมีจุดอ่อนอยู่หลายประการ โดยการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในครัวเรือนมีความแข็งแกร่งสามารถยืนหยัดและแข่งขันกับสินค้าต่างประเทศได้ และจะกลายเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยต่อไป โดยแนวทางการพัฒนา ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในครัวเรือน ในภาพรวม ดังนี้

1. ควรมีการสนับสนุนให้มีกองทุนสำหรับธุรกิจอุตสาหกรรมในครัวเรือนขึ้นเป็นการเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อนำธุรกิจผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในครัวเรือนเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งจะส่งผลให้ธุรกิจสามารถระดมเงินผ่านตลาดหลักทรัพย์ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ ควรมีการจัดตั้งสถาบันการเงินอีกแห่งหนึ่งที่จะอำนวยความสะดวกในการปล่อยวงเงินกู้ขึ้นต่อรายละ 1 ล้านบาทขึ้นไป พร้อมทั้งลดขั้นตอนการพิจารณาการอนุมัติสินเชื่อลง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ประกอบการได้รับเงินกู้ได้ทันเวลาและนำมาใช้ได้อย่างรวดเร็ว

2. ควรเร่งแก้จุดอ่อนของธุรกิจอุตสาหกรรมในครัวเรือน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางการเงิน การตลาด การจัดการ หรือการจัดทำบัญชี ตลอดจนเทคโนโลยีในการผลิต ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมในครัวเรือนจะได้เป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยอาจมีการร่วมมือกันจากหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ จากธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ กรมส่งเสริมการค้าส่งออก กระทรวงอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมจังหวัด หรือหอการค้าประจำจังหวัดต่าง ๆ

3. ควรมีการเร่งขยายตลาดส่งออกเพื่อการรองรับกับปริมาณการผลิตที่นับวันจะมามากยิ่งขึ้น ควบคู่กับการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์เพื่อให้ทัดเทียมกับคู่แข่งในตลาดต่างประเทศได้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในครัวเรือน ต้องมีความเข้าใจในแนวโน้มของการบริโภคของตลาดโลก ซึ่งในอนาคตสินค้าหัตถกรรมจะมีการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศมากขึ้น และต้องมีการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตให้สอดคล้องกับคำสั่งซื้อของลูกค้ามากขึ้นผสมผสานภูมิปัญญาในการผลิตให้เข้ากับเทคโนโลยีและควรเน้นการใช้วัตถุดิบในประเทศ เน้นคุณภาพ และมาตรฐานให้สู่ความเป็นสากลมากขึ้น

4. ควรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและเพิ่มอำนาจการแข่งขันทางการตลาด แต่ว่าในขณะที่แม้จะมีการรวมกลุ่มกันเป็นสมาคมผู้ผลิตผู้ส่งออกสินค้าหัตถกรรมภาคเหนือ

หรือรวมกลุ่มผู้ส่งออกเครื่องเงิน หรือกลุ่มผู้ผลิตเสื้อผ้าขึ้น แต่อย่างไรก็ตามยังไม่ได้ความสนใจเท่าที่ควรจากผู้ประกอบการ ทั้งนี้เพราะยังขาดการประชาสัมพันธ์และขาดการแจ้งข่าวสารแก่ผู้ประกอบการ อีกทั้งการสนับสนุนจากรัฐบาลในการจัดตั้งกลุ่มหรือสมาคมยังไม่เด่นชัดเท่าที่ควร

5. หน่วยงานด้านการส่งเสริมการลงทุนหรือ บีโอไอ น่าจะให้ความสนใจกับการเข้ามาช่วยเหลือและพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านความช่วยเหลือด้านการผลิต เงินทุน หรือการเสนอโครงการความช่วยเหลือต่างๆ

6. จากข้อมูลที่ได้จากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในครัวเรือนในเขต อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ทางธนาคารพาณิชย์ ควรจะมุ่งให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนมากขึ้น ควรจะมีการปรับปรุงนโยบายการให้สินเชื่อให้มีความรวดเร็วทันกับเหตุการณ์มากขึ้น

7. พัฒนาอุตสาหกรรมในครัวเรือนที่ดำเนินการอยู่แล้วให้เจริญเติบโตและสามารถแข่งขันได้ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก ควรเน้นความเข้มข้นการพัฒนาไปสู่มาตรฐานสากล ได้แก่ การพัฒนามาตรฐานคุณภาพสินค้า ความรวดเร็วในการส่งมอบสินค้า และการให้บริการ มาตรฐานระบบการบริหารการผลิต มาตรฐานสุขอนามัย การปกป้องสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ปรับปรุงผลผลิต (Productivity) ด้วยเทคโนโลยีการผลิตและนวัตกรรมใหม่ และปรับปรุงระบบการจำหน่ายและบริการให้รวดเร็ว

8. การผลิตสินค้าของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในครัวเรือน ควรมีความยืดหยุ่น และต้องมีการปรับโครงสร้างการผลิตใหม่ให้มีความทันสมัย สามารถเพิ่มหรือลดกำลังการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยที่ไม่กระทบต่อต้นทุนมากเกินไปเพื่อการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ผู้ประกอบการควรใช้ความโดดเด่น ความมีเอกลักษณ์ของสินค้า หัตถกรรมมาใช้ในการแข่งขัน โดยหลีกเลี่ยงการผลิตสินค้าในลักษณะของการผลิตเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าการผลิตสินค้าดังกล่าวจะประหยัดต้นทุนจากการผลิตก็ตาม แต่สินค้าหัตถกรรมส่วนใหญ่ต้องอาศัยความแตกต่างของสินค้ามาใช้เป็นกลยุทธ์ในการแข่งขัน

9. ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในครัวเรือน ควรหลีกเลี่ยงการกู้ยืมนอกระบบ เพราะอัตราดอกเบี้ยที่สูงจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสูงตาม ทำให้การใช้เงินทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันในด้านรูปแบบมีน้อยลง เพราะต้องนำผลกำไรบางส่วนหรือส่วนใหญ่ไปชำระหนี้ นอกจากนี้ผู้ประกอบการควรมีการใช้เงินทุนให้ถูกต้อง คือ การใช้เงินทุนจากการกู้ระยะสั้นเพื่อสภาพคล่อง และการใช้เงินทุนจากการกู้ระยะยาวมาลงทุนในสินทรัพย์ถาวร แต่ที่ผ่านมาผู้ประกอบการบางส่วนยังคงใช้เงินกู้ระยะสั้นในการลงทุนในการสร้างโรงงานหรืออาคาร ทำให้ศักยภาพในการชำระหนี้ลดลงหรือการชำระหนี้ไม่ตรงตามกำหนด